

Βρυξέλλες, 3 Οκτωβρίου 2025
(OR. en)

13325/25

LIMITE

ENER 468

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ενεργειακή ασφάλεια και ανθεκτικότητα στην Ουκρανία και τη Μολδαβία και η στρατηγική σημασία της ένταξής τους στην αγορά ενέργειας της ΕΕ - Ανταλλαγή απόψεων

Ενόψει του Συμβουλίου Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια) της 20ής Οκτωβρίου 2025, επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες ενημερωτικό σημείωμα της Προεδρίας σχετικά με την ενεργειακή ασφάλεια και ανθεκτικότητα στην Ουκρανία και τη Μολδαβία και τη στρατηγική σημασία της ένταξής τους στην αγορά ενέργειας της ΕΕ.

Ενεργειακή ασφάλεια και ανθεκτικότητα στην Ουκρανία και τη Μολδαβία και η στρατηγική σημασία της ένταξής τους στην αγορά ενέργειας της ΕΕ

Προοπτικές για την ενεργειακή ασφάλεια στην Ουκρανία και τη Μολδαβία

Ο συνεχιζόμενος επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας εξακολουθεί να έχει καταστροφικές συνέπειες για τον πληθυσμό, την οικονομία και τις κοινωνικές λειτουργίες της Ουκρανίας —ιδίως στον τομέα της ενέργειας. Η εκτεταμένη καταστροφή των υποδομών παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ενέργειας λόγω των επαναλαμβανόμενων και στοχευμένων επιθέσεων έχει δημιουργήσει επείγουσες ανθρωπιστικές όσο και τεχνικές προκλήσεις. Αποτελεί επίσης μακροπρόθεσμα εμπόδιο για την ανοικοδόμηση ενός βιώσιμου και σύγχρονου ενεργειακού συστήματος, ευθυγραμμισμένου με τις αγορές της ΕΕ και προετοιμασμένου για την ολοκλήρωση με αυτές, σύμφωνα με τους στόχους της Ενεργειακής Κοινότητας.

Για την Ουκρανία, οι άμεσες προκλήσεις ενόψει του επικείμενου χειμώνα είναι ιδιαίτερα ζοφερές. Οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης αερίου είναι εκτεθειμένες σε κινδύνους που σχετίζονται με περαιτέρω επιθέσεις, χρηματοδότηση, επίπεδα πλήρωσης και τεχνική ανθεκτικότητα, με αποτέλεσμα να απαιτείται βοήθεια για τη σταθεροποίηση του εγχώριου εφοδιασμού, ενώ δίνεται στην Ουκρανία η δυνατότητα να συμβάλει στο ευρύτερο ευρωπαϊκό σύστημα. Ταυτόχρονα, το συγχρονισμένο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Ουκρανίας εξακολουθεί να λειτουργεί υπό καθεστώς μόνιμης απειλής. Η ενίσχυση της αποκεντρωμένης παραγωγής, η επιτάχυνση των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ενεργειακή απόδοση και αποθήκευση και η διασφάλιση κρίσιμων υποδομών είναι απαραίτητες τόσο για την άμεση ετοιμότητα για τον χειμώνα όσο και για την πιο μακροπρόθεσμη διαδικασία ανάκαμψης, ανασυγκρότησης και ένταξης στην αγορά της ΕΕ. Επιπλέον, τα πετρελαϊκά προϊόντα που εισάγονται από την ΕΕ και τα αποθέματα πετρελαίου διαδραματίζουν καίριο ρόλο στις στρατιωτικές επιχειρήσεις, καθώς το μοναδικό ουκρανικό διυλιστήριο καταστράφηκε από τη Ρωσία. Τέλος, η κατάσταση της Ουκρανίας όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια και προστασία —στον πυρηνικό σταθμό της Ζαπορίζια (ZNPP) και σε άλλες πυρηνικές εγκαταστάσεις— παραμένει σταθερά επικίνδυνη λόγω των ρωσικών στρατιωτικών δραστηριοτήτων και της κατάληψης του ZNPP.

Η Μολδαβία, μολονότι δεν αντιμετωπίζει την ίδια άμεση καταστροφή, έχει επίσης πληγεί σοβαρά από τις ευρύτερες συνέπειες του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας. Η παλαιόθεν εξάρτησή της από τις προμήθειες ρώσικου αερίου και τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας από την περιοχή της Υπερδνειστερίας άφησε τη χώρα εξαιρετικά ευάλωτη όταν διακόπηκαν οι προμήθειες αυτές, με σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Ωστόσο, παρά τις προκλήσεις αυτές, η Μολδαβία έχει λάβει σημαντικά μέτρα για μεγαλύτερη ενεργειακή ανθεκτικότητα και ένταξη στην αγορά ενέργειας της ΕΕ. Ο συγχρονισμός του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας με το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της ηπειρωτικής Ευρώπης, η διαφοροποίηση του εφοδιασμού με αέριο από άλλες χώρες με στόχο την απομάκρυνση από τη Ρωσία, η ενίσχυση των διασυνδέσεων, η προώθηση μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο της Ενεργειακής Κοινότητας, η επέκταση της δυναμικότητας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η ενίσχυση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης έχουν ήδη οδηγήσει σε απτή πρόοδο. Η συνέχιση της βοήθειας της ΕΕ θα είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της σταθερότητας, τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και την εξασφάλιση περαιτέρω σύγκλισης με την αγορά ενέργειας της ΕΕ. Τέλος, τα αποθέματα πετρελαίου μπορούν να αυξήσουν την ανθεκτικότητα της Μολδαβίας, καθώς όλα τα πετρελαϊκά προϊόντα είναι εισαγόμενα.

Στρατηγική σημασία της ολοκλήρωσης στον τομέα της ενέργειας με την ΕΕ

Η εμβάθυνση της ένταξης της Ουκρανίας και της Μολδαβίας στην αγορά ενέργειας της ΕΕ δεν αποτελεί μόνο ζωτικό στοιχείο της ευρύτερης ευρωπαϊκής πορείας τους, αλλά και στρατηγική συμβολή στη συλλογική ενεργειακή ασφάλεια και ανθεκτικότητα της Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στις συνεχιζόμενες προσπάθειες στο πλαίσιο της Ενεργειακής Κοινότητας για την πλήρη ένταξη και των δύο χωρών στην αγορά ενέργειας της ΕΕ έως το 2027. Παρότι φιλόδοξος, ο στόχος αυτός παραμένει εφικτός υπό την προϋπόθεση ότι η Ουκρανία και η Μολδαβία θα μεταφέρουν πλήρως στο εθνικό τους δίκαιο τη δέσμη μέτρων για την ενοποίηση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ θα τηρήσουν τη δέσμευση και την υποστήριξή τους.

Η πορεία προς την ένταξη στην ΕΕ τόσο για την Ουκρανία όσο και για τη Μολδαβία είναι απαιτητική, αλλά οι δύο χώρες έχουν ήδη επιδείξει αξιοσημείωτα επιτεύγματα. Τον Ιούλιο του 2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην αναλυτική εξέταση των κεφαλαίων για την ενέργεια με τις κυβερνήσεις των δύο χωρών, στάδιο κρίσιμο για την προετοιμασία των διαπραγματεύσεων προσχώρησης. Η διαδικασία προσχώρησης εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων (ΣΓΥ)· ωστόσο, οι προσπάθειες της Ουκρανίας και της Μολδαβίας να ευθυγραμμιστούν με την ενεργειακή νομοθεσία της ΕΕ συνδέονται στενά με τις ευρύτερες προσπάθειές τους για την ένταξη στην αγορά ενέργειας της ΕΕ. Αυτό με τη σειρά του συμβάλλει στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας και ανθεκτικότητας —τομείς στους οποίους το Συμβούλιο Ενέργειας διαδραματίζει καίριο ρόλο παράλληλα με τις εν εξελίξει προσπάθειες που καταβάλλονται στην Ενεργειακή Κοινότητα.

Ωστόσο εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές προκλήσεις. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η διαρκής πολιτική, οικονομική και τεχνική βοήθεια θα παραμείνει ουσιώδους σημασίας –όχι μόνο για την αντιμετώπιση των άμεσων αδυναμιών σε καιρό πολέμου, αλλά και για να καταστεί δυνατή η ανασυγκρότηση και η ανάπτυξη ανθεκτικών, σύγχρονων και έτοιμων για την ΕΕ ενεργειακών συστημάτων.

Η δανική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλεί το Συμβούλιο Ενέργειας να προχωρήσει σε στρατηγικού χαρακτήρα συζήτηση όσον αφορά τον βέλτιστο τρόπο στήριξης των ενεργειακών τομέων της Ουκρανίας και της Μολδαβίας, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και πιο μακροπρόθεσμα. Εν προκειμένω, αυτό σημαίνει μεταξύ άλλων ότι θα δοθεί το περιθώριο στην Ουκρανία και τη Μολδαβία να αναδείξουν συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και να προσδιορίσουν συγκεκριμένα μέτρα μέσω των οποίων η ΕΕ μπορεί να προσφέρει αποτελεσματική στήριξη. Η οικοδόμηση ανθεκτικών ενεργειακών συστημάτων, ευθυγραμμισμένων με την ΕΕ στην Ουκρανία και τη Μολδαβία θα είναι αποφασιστικής σημασίας για την ουσιαστική τους πρόοδο προς την ολοκλήρωση. Ταυτόχρονα, οι προσπάθειες αυτές θα ενισχύσουν τη σταθερότητα και την ασφάλεια του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος στο σύνολό του.

Βασικά ερωτήματα προς συζήτηση

1. Ποια περαιτέρω μέτρα μπορούν να λάβουν η Ουκρανία και η Μολδαβία για να ευθυγραμμίσουν τους ενεργειακούς τομείς τους με τους κανόνες, τα πρότυπα και τις πρακτικές της ΕΕ, και πώς μπορούν τα κράτη μέλη της ΕΕ να στηρίζουν καλύτερα τις προσπάθειες αυτές – τόσο για την αντιμετώπιση των άμεσων τρωτών σημείων όσο και για την κάλυψη των μακροπρόθεσμων αναγκών για ανθεκτικότητα και ενεργειακή ασφάλεια, καθώς και για τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας;
2. Με ποιους τρόπους μπορούν η Ουκρανία και η Μολδαβία να συμβάλουν στρατηγικά στην ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα της Ενεργειακής Ένωσης της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια, τη διαφοροποίηση και την ολοκλήρωση στον τομέα της καθαρής ενέργειας;